

W I A D O M O Ś C I I U W A G I

Ks. M. Filipiak

EGZAMINY KWALIFIKACYJNE DO STOPNI BIBLIJNYCH NA KATOLICKIM UNIWERSYTECIE LUBELSKIM W 1966/67 R.

Przepisy kościelne (Np. motu proprio Piusa XI *Bibliorum scientiam* z dnia 27. IV. 1924 r.) zalecają, by wykładowcy Pisma Św. w seminariach duchownych oraz instytutach i fakultetach teologicznych oprócz licencjatu względnie doktoratu z teologii posiadali również stopnie naukowe z Pisma Św. Stopni tych w całym Kościele mogą udzielać jedynie dwie instytucje, a mianowicie Papieski Instytut Biblijny oraz Papieska Komisja Biblijna. Instytut Biblijny udziela ich tylko swoim absolwentom, natomiast do egzaminu przed Komisją Biblijną mogą przystąpić wszyscy licencjaci i doktorzy teologii bez obowiązku odbycia systematycznych studiów biblijnych.

Ażeby zadośćuczynić tym przepisom kościelnym, wykładowcy Pisma Świętego w polskich zakładach teologicznych starali się o wyjazd do Rzymu i uzupełnienie swoich kwalifikacji. Różne przyczyny obiektywne, jak choćby potrzeby diecezji czy zakonu, nie pozwoliły jednak większości wyjechać za granicę. Przykładowo wystarczy podać, że w powojennych absolwentów Sekcji Biblijnej KUL zaledwie jedna piąta studentów mogła wyjechać do Rzymu. Toteż należało podjąć próbę, aby wszystkim biblistom polskim umożliwić uzyskanie zalecanych przez prawo kościelne stopni naukowych z Pisma Świętego. W tym celu 18. XI. 1959 roku przewodniczący Konferencji Episkopatu Polskiego, Ksiądz Kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Polski, zwrócił się do Kongregacji Seminariorów i Studiów Uniwersyteckich, aby w drodze wyjątku Ojciec Święty upoważnił Katolicki Uniwersytet Lubelski do nadawania stopni biblijnych, przy czym byłyby ściśle zachowane wszystkie przepisy obowiązujące przy egzaminach biblijnych w Rzymie.

W odpowiedzi na to pismo prefekt tejże kongregacji Kardynał Pizzardo dnia 10. XII. 1959 roku wyjaśnił, że takich praw nie udzielono dotąd żadnej uczelni i stąd nie mogą być one udzielone również KUL-owi. Zalecił on jednak, by przy Wydziale Teologicznym KUL utworzyć Szkołę Biblijną, na której księża posiadający już stopnie naukowe z teologii mogliby odbywać studia specjalistyczne z bibliistyki. Szkoła ta nie miałaby takich praw jak Instytut Biblijny w Rzymie, mogłaby ona jednak swoim absolwentom wydawać specjalne dyplomy. Kardynał Pizzardo zaznaczył, że bibliści polscy wyposażeni w takie dyplomy przy nadarzającej się sposobności będą mogli łatwo uzyskać przed Papieską Komisją Biblijną postulowane przez prawo kościelne stopnie naukowe z Pisma św.

Odpowiedź ta, jak widzimy, w niczym nie rozwiązała sytuacji polskich biblistów, zwłaszcza tych, którzy nie mogli wyjechać za granicę; natomiast ci, którzy znajdują się w Rzymie, mogą studiować na Papieskim Instytucie Biblijnym, a do egzaminów przed Komisją Biblijną mogą przystąpić bez wspomnianych wyżej dyplomów. Nie wiadomo zresztą, na czym miałyby

polegać wspomniane przez kardynała „ułatwienie”, z którego korzystałoby posiadacze dyplomów. Jak można się domyślać, odmowa miała swe uzasadnienie w obawie, by nie stwarzać precedensów.

W tej sytuacji Kierownik Sekcji Biblijnej na KUL-u zwrócił się do Sekretarza Papieskiej Komisji Biblijnej O. Beniamina Norberta Wambacqa O. Praem. z prośbą, aby Komisja Biblijna wysłała na KUL swoich konsultorów do przeprowadzenia egzaminów i nadania stopni naukowych z bibliistyki. Po licznych staraniach sprawa została załatwiona pozytywnie, ostatecznie jednak przyjazd rzymskich konsultorów nie doszedł do skutku.

W międzyczasie Prymas Polski, Ksiądz Kardynał Stefan Wyszyński, dekretem z dnia 20. V. 1966 powołał specjalną Komisję Kwalifikacyjną. W jej skład weszli samodzielni pracownicy naukowci na sekcji biblijnej KUL oraz wszyscy profesorowie Pisma Św., którzy po wojnie zdobyli stopień doktora nauk biblijnych, a mianowicie: Ks. Prof. dr S. Łach (przewodniczący Komisji), Ks. doc. dr L. Stachowiak, O. doc. dr A. Jankowski, Ks. doc. dr K. Romaniuk, Ks. prof. dr J. Stępień, Ks. prof. dr F. Gryglewicz, O. dr J. Paściak, Ks. dr J. Frankowski, O. doc. dr H. Langhammer.

Pierwotnym celem Komisji Kwalifikacyjnej miało być przeprowadzenie egzaminów przygotowawczych, kwalifikacyjnych, kandydatów bowiem, którzy by zdali je z oceną pozytywną, miały „kwalifikować” do przystąpienia do egzaminów przed przedstawicielami Papieskiej Komisji Biblijnej. Egzaminy te jednak nie były *conditio sine qua non* poddania się egzaminowi przed Papieską Kom. Bibl., gdyż każdy kandydat mógł przystąpić bezpośrednio do tego ostatniego.

Gdy okazało się, że Konsultorzy Papieskiej Kom. Bibl. nie przyjadą do Polski, postanowiono, że egzaminy kwalifikacyjne mimo wszystko odbędą się i to ściśle według przepisów rzymskich, a tym, którzy zdadzą je z oceną pozytywną, zostaną wydane specjalne dyplomy. Chodziło o to, by trud całorocznego przygotowania nie poszedł na marne. Odbyły się 3 serie tych egzaminów, mianowicie w dniach: 16—23. IX. 1966, 16—23. XII. 1966 oraz 30. VI.—6. VII. 1967. Do egzaminów w ciągu tych 3 serii przystąpiło łącznie 31 księży biblistów, w tym 18 doktorów teologii, mianowicie: J. Czernski z Opola, J. Dawidziuk z Warszawy, J. Drozd z Wrocławia, M. Filipiak z Lublina, K. Gąsiorowski z Płocka, A. Kubik z Opola, P. Leks SCJ z Krakowa, J. Łach z Tarnowa, P. Pajor z Lublina, W. Pałubicki SDV z Pieniężna, S. Pisarek z Katowic, J. Pytel z Poznania, S. Stańczyk CSSR z Tuchowa, T. Szczurek z Przemyśla, H. Szojda OFM z Panewnik, W. Szubzda z Łomży, J. Synowiec OFM Conv. z Krakowa, E. Zawiszewski z Pelplina — oraz 13 licencjatów teologii, mianowicie Ks. K. Barcki z Włocławka, A. Chadam OFM z Krakowa, A. Cholewiński SJ z Warszawy, H. Danecki OFM z Panewnik, B. Gancarz OFM Conv. z Krakowa, J. Kuc OMI z Obry, A. Miller z Sandomierza, L. Pawlak FDP ze Zduńskiej Woli, R. Rubinkiewicz SBJ z Lublina, S. Siwiec z Siedlec, W. Sotowski OFM Conv. z Warszawy, G. Tyburczy OFM Cap. z Krakowa oraz J. Wilk SDS z Łądu.

Egzaminy te zarówno pisemne jak i ustne odbyły się w języku łacińskim ściśle, jak to już wyżej zaznaczono, według wymogów Papieskiej Kom. Bibl. ogłoszonych w AAS 43(1951)747n. O ich odbyciu się Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej powiadomił specjalnym pismem wysłanym do Rzymu 7. VII. 1967 Sekretarza Papieskiej Kom. Bibl. Ten w odpowiedzi wyraził mu uznanie za przeprowadzenie tych egzaminów i dołączył życzenie przesłania kopii protokołów egzaminów do Papieskiej Komisji Biblijnej, co też zostało niebawem uczynione.